

Inhoudsopgave

Algemeen overzicht van landen en operaties

Van de voorzitter

Inleiding

Missie naar Guinee-Bissau

Missie naar Zanzibar

Missies naar Burundi

Patiënt Burundi → Sokoto Nigeria

Missie naar Indonesië

Missie naar Oeganda in samenwerking met *The Trust Fund for Victims*

Uganda Burns & Plastic Surgery Institute in 2011 / Brandwondenpreventieprogramma

Oriënterende missie naar Bangladesh met Dokters van de Wereld

Missie naar Nigeria

Interplast Holland 'information leaflet'

Colofon Interplast Holland

Met speciale dank aan.....

Van de voorzitter

Beste Interplast-vrienden,

Voor u ligt het jaaroverzicht 2011 van Stichting Interplast Holland. Om kosten te besparen is het dunner dan in voorgaande jaren én in het Engels met Nederlands- en Franstalige samenvattingen. We gebruiken ons verslag namelijk veel als promotiemateriaal in het buitenland.

Net als altijd hebben we ook in 2011 teams naar Nigeria, Guinee-Bissau, Burundi en Zanzibar kunnen uitzenden. Ook ging er voor het eerst sinds 2007 weer een team naar Indonesië. Toch heeft Interplast – ondanks een paar nalatenschappen van weldoeners – ook te maken met de financiële crisis. De donaties lopen terug en we kunnen uiteindelijk niet anders dan het aantal uitzendingen terug draaien. Hoe dan ook blijven we ons inspannen om zoveel mogelijk kinderen uitzicht op een beter leven te geven.

In Oeganda is in 2011 een belangrijke stap gezet in het brandwondenpreventieprogramma samen met de Nederlandse Brandwonden Stichting. De Burn Prevention Officers zijn in de sloppenwijken van Kampala en op scholen zeer actief met voorlichting geven over hoe brandwonden te voorkomen.

In Burundi zijn we nog niet verder gekomen met onze plannen om een Unit Reconstructieve Chirurgie en een Brandwondencentrum op te zetten. We wachten eigenlijk op meer lokaal initiatief.

De organisatie heeft een kleine verandering ondergaan:

De verpleegkundige commissie heeft wat betreft de anesthesie steun gekregen van Jan van Steen, een ervaren anesthesieverpleegkundige en tevens gipsmeester.

Marjo Aerts (verpleegkundige commissie) is sinds januari, op vrijwillige basis, werkzaam als beleidsmedewerker.

We zijn in contact met Dokters van de Wereld in verband met Operatie Glimlach. Onze expertise kwam goed van pas bij hun eerste missie naar Bangladesh. In de toekomst zullen we nauwer gaan samenwerken op het gebied van teamuitzendingen.

In het komend jaar kunt u ons waarschijnlijk ook volgen via de diverse social media, Facebook, Twitter en LinkedIn. Op deze manier willen we u meer bij ons werk betrekken.

Ik wil al onze vrijwilligers en sponsors bedanken voor hun inzet het afgelopen jaar! Zonder jullie was het niet gelukt.

Veel dank, thank you, merci beaucoup, vielen dank, shukran djazilan, asante sana, webalenyo!

Rein J. Zeeman

Inleiding

Stichting Interplast Holland is een ideële organisatie die zich richt op reconstructieve chirurgie voor kinderen en (jong) volwassenen in ontwikkelingslanden. Jaarlijks wordt een aantal teams van ervaren Nederlandse plastisch en reconstructief chirurgen, anesthesiologen en operatie- en anesthesieassistenten uitgezonden. De artsen en assistenten, die ter plekke worden bijgestaan door lokale artsen en verpleegkundigen, zetten zich hiervoor kosteloos tijdens hun vakanties in. Zij bieden hulp door:

- het uitvoeren van kosteloze reconstructieve operaties bij kinderen en (jong) volwassenen met lip- en gehemeltespelten (schisis), brandwondverminderingen, tumoren en andere aangeboren en/of verworven (bijvoorbeeld oorlogsslachtoffers) afwijkingen
- het opleiden van lokaal medisch personeel in de reconstructieve chirurgie, anesthesiologie en verpleegkundige technieken
- te helpen bij het opzetten van brandwondafdelingen en afdelingen voor reconstructieve chirurgie binnen de bestaande ziekenhuizen en ondersteuning bieden bij het organiseren van nationale brandwonden preventiecampagnes

Om duurzame resultaten te bereiken, wordt intensief samengewerkt met lokale ziekenhuizen, artsen, verpleegkundigen, universiteiten en hulporganisaties.

Om de lokale ziekenhuizen zoveel mogelijk te ontlasten worden alle materialen die nodig zijn voor circa 100 – 120 operaties meegenomen vanuit Nederland

Interplast is een internationale organisatie die in 1969 in de Verenigde Staten ontstond. In 1990 werd Stichting Interplast Holland opgericht. In vele andere landen is Interplast inmiddels vertegenwoordigd. Interplast Holland is als stichting volledig onafhankelijk van haar zusterorganisaties.

Interplast Holland richt zich momenteel voornamelijk op Zanzibar, Burundi, Nigeria, Oeganda en Guinee-Bissau. Naar deze landen vinden jaarlijks missies plaats. Om de paar jaar wordt op uitnodiging van, en in samenwerking met, Zr. André Lemmers van *Yayasan Sinar Pelangi* een missie naar Indonesië georganiseerd. In het verleden werden teams uitgezonden naar Vietnam, Pakistan, India, Bhutan en Libanon.

Teamuitzendingen

In 2011 vonden zeven Interplast missies plaats: één naar Nigeria, één naar Guinee-Bissau, één naar Zanzibar, twee naar Burundi en één naar Indonesië.

De zevende missie, in samenwerking met het *Trust Fund for Victims* (van het *International Criminal Court*), werd voor de vierde keer georganiseerd naar het noorden van Oeganda. Deze keer werd er in Gulu gewerkt! De geplande voorjaarsmissie naar Nigeria moest op het laatste moment vanwege hevige onlusten in Jos geannuleerd worden.

Ook werd begin 2011 een verkennend bezoek gebracht aan Guinee-Conakry. Hier zal begin 2012 een eerste Interplast team naar toe uitgezonden worden.

De missies naar Jemen zijn i.v.m. de situatie aldaar nog niet hervat.

Training

Sinds begin 2011 worden aan het eind van een Interplast Holland missie certificaten uitgereikt aan o.a. lokale verpleegkundigen, artsen en CSA – medewerkers die deelgenomen hebben aan trainingen. Op deze manier kunnen ze aantonen dat ze deelnemen aan trainingen en hebben ze een certificaat dat ze kunnen gebruiken voor hun CV.

Voor Interplast geeft het een overzicht wie er mee hebben gedaan en wat er bereikt is qua training/opleiding. De namen worden per land in een database bijgehouden en een lijst met namen wordt bij een volgende missie meegenomen.

In 2011 zijn tijdens 4 missies van Interplast Holland 42 certificaten uitgereikt. Ook zijn er 13 uitgereikt aan preventiemedewerkers in Oeganda die opgeleid werden.

In 2012 zal dit in ieder land geïmplementeerd worden.

Uganda

Ook in 2011 heeft Interplast Holland het in 2004 opgerichte Brandwondencentrum (Uganda Burns & Plastic Surgery Institute) in Uganda ondersteund. Na 7 jaar brandwondenbehandeling ligt de focus nu vooral op preventie van brandwonden. In samenwerking met de Nederlandse Brandwonden Stichting (NBS) is hiervoor een programma ontwikkeld. Tamara Prinsenbergh en Monique Gomez van de afdelingen Preventie en Onderzoek van de NBS hebben in 2011 Uganda twee keer bezocht om Burn Prevention Officers op te leiden.

Het brandwondenpreventieprogramma wordt in Uganda gesteund door het Ministerie van Gezondheid.

Sinds februari 2011 werkt ergotherapeut Ilse de Ruyter op vrijwillige basis in het centrum. Zij schrijft over haar ervaringen verderop in dit jaaroverzicht.

- **VISIE**

Stichting Interplast Holland beoogt in ontwikkelingslanden een samenleving waarin kinderen en volwassenen met lichamelijke beperkingen medisch worden behandeld, zodat ze fysiek, geestelijk en sociaal volledig te participeren in hun omgeving.

- **MISSIE**

Stichting Interplast Holland is een ideële organisatie die een bijdrage wil leveren aan de ontwikkeling op het gebied van de reconstructieve behandelingen en chirurgie in ontwikkelingslanden door middels van participatie tot zelfstandigheid van lokale artsen, verpleegkundigen en andere medewerkers is bereikt. De organisatie kan dit bewerkstelligen door de uitvoering van operaties, trainingen en opleidingen tijdens teamuitzendingen, de oprichting en ondersteuning van plastisch/reconstructieve- en brandwondencentra, en het opzetten van brandwondenpreventieprogramma's.

Samenwerking met andere instanties en organisaties binnen en buiten Nederland staat voor Stichting Interplast Holland hoog op de agenda. Binnen Nederland wil de organisatie een gestructureerde administratieve- en beleidsondersteuning van vrijwilligers en medewerkers op kantoor.

Guinee-Bissau januari – februari 2011

Sinds 2008 was dit alweer de vierde Interplast Holland-missie naar Guinee-Bissau! Ook dit keer was alles prima voorbereid door het lokale organisatiecomité: Consul Jan van Maanen, zijn echtgenote Will en Johannes Mooij. Dus ook de screening op de ochtend na aankomst verliep snel.

Week 1: zonder Charlotte, maar met dr. Lassana Intchsso

De eerste week moest Rein Zeeman het stellen zonder de assistentie van Charlotte Lameijer, die een weekje later arriveerde en weer wat langer dan de rest van het team bleef: de nazorg van de geopereerde patiënten was hierdoor gewaarborgd. Op de eerste operatiedag kwam de nationale tv op bezoek. Meteen was het team bekend in heel Bissau.

De eerste week waren er vooral veel brandwondcontracturen, schisis en Noma. Rein Zeeman kreeg veel assistentie van dr. Lassana Intchsso, die het aanstaande Noma-ziekenhuis gaat leiden (dankzij de Duitse organisatie Hilfsektion Noma).

Tweede week: weer op de Interplast-manier

De tweede week kon er dankzij de komst van Charlotte weer met 2 tafels op 1 kamer worden gewerkt: de Interplast-manier. De samenwerking verliep soepel, zoals ook blijkt uit deze passage uit Charlottes verslag over het werken op de operatiekamer:

‘Zo opereren we deze week weer zoals vorig jaar: twee operatietafels in de operatiekamer. Rein opereert de gecompliceerde brandwondcontracturen, veel schisissen, dit jaar meer Noma dan vorig jaar en zelfs een lymfangioom in de hals. Ik opereer voornamelijk brandwondcontracturen, af en toe een gigantisch verdwaald lipoom of een minder gecompliceerde reconstructie in het aangezicht. Het prettige van twee tafels is dat Rein af en toe eens over mijn schouder mee kan kijken en ik van zijn aanwijzingen gebruik kan maken! Het duo Gijs en Elly opereert weer in perfecte verhouding: Elly coördineert en Gijs prikt. En onze opper-coördinator Karina houdt zich kranig staande en stuurt de OK-assistentes aan. Het is geweldig om af en toe in de hoek van de operatiekamer te gaan staan en gewoon te observeren hoe iedereen werkt; het lokale personeel samen met het Interplast-team, we werken ook echt sámen.’

Aan het eind van de tweede week vond een gesprek plaats met de staatsecretaris van Gezondheid, Augusto Paulo Silvo. Rein Zeeman schrijft daarover in zijn verslag onder andere het volgende: ‘Een uitstekend gesprek waarin positief werd gereageerd op onze wensen om meer aan opleiding te willen doen dan nu het geval is. Volgend jaar krijgen we jonge dokters toegewezen! Ook de hulp om iets aan de behandeling van brandwonden te doen, werd met beide handen aangegrepen.’ Het volledige verslag van Rein Zeeman ziet u op www.interplastholland.nl

Tot slot nog een stuk uit het verslag van Charlotte:

‘Vrijdag 11 februari vertrekken Rein, Gijs, Elly en Karina weer naar het koude Nederland. Maandag op de polikliniek zie ik veel geopereerde patiënten. Het is elke keer weer een verrassing wat we aantreffen onder de verbanden. Gelukkig zie ik dit jaar erg weinig

wondinfecties. Met mijn mondje creools en Samora's vertaalkunde worden patiënten, ouders, broers en zussen uitgelegd hoe ze thuis met de wonden om moeten gaan. Bijna zonder uitzondering wil iedereen graag 'pommade' op de wonden smeren. Nadat dit ten zeerste wordt afgeraden gaan veel patiënten tevreden naar huis. Donderdag en vrijdag worden Fatima (de hoofdverpleegkundige van het ziekenhuis), een aantal verpleegkundigen en de fysiotherapeut betrokken bij de nazorg. Fatima stuurt haar groepje verpleegkundigen uiterst streng aan, wat resulteert in een goed geoliede verbandwissel-machine. Ik kijk tevreden toe, dit was de bedoeling. Vorig jaar was het erg lastig om deze mensen betrokken te krijgen en dit jaar lijkt het zo makkelijk te gaan; krijgen ze dan toch meer vertrouwen in ons, doordat we er jaar op jaar zijn? Ook de fysiotherapeut belooft de patiënten met brandwondcontracturen te gaan behandelen als Fatima ze naar hem verwijst.

Verder heb ik deze week ook een operatiedag gehad waarop ik een mondhoekreconstructie en nog wat kleine ingrepen heb verricht.

Op de laatste dag in het ziekenhuis nog een hoopvolle ontmoeting: Johannes belde me met de mededeling dat er twee jonge enthousiaste medisch studenten bij hem waren aangelopen. Delwin en Chris zijn in december 2011 afgestudeerd en hebben in februari 2010 ook al bij ons op de operatiekamer meegekeken; ze willen graag plastisch chirurg worden en bieden zich nu al aan om bij de volgende missie te assisteren. In aanvulling op het gesprek met de secretaris van het ministerie van Volksgezondheid is dit hoopvol nieuws! Op naar missie Guinee-Bissau 2012!

Zanzibar februari 2011

Prima programma

Dr Rama (Ramadhan Suleiman) had het team meer dan 100 patiënten beloofd en hij had niet overdreven! Hij had 118 patiënten uitgezocht bij de pre-screening op Pemba en Zanzibar. Later werden er nog eens tien gezien. De meesten konden inderdaad geselecteerd worden voor een operatie en zo was het programma voor de twee weken snel gevuld. Alle patiënten vertrokken uit het ziekenhuis met een datum van operatie... 'Een utopie voor veel ziekenhuizen in Nederland', schrijft teamleider Ed Hartman in zijn verslag.

Lange dagen

Na een hartelijk weerzien met alle lokale teamleden uit de missie van vorig jaar was het tot tien uur 's avonds doorwerken op de OK. En zo werd iedere dag zeker tot 20 uur gewerkt, maar zo konden ook alle patiënten worden geopereerd. Helaas moest onze anesthesioloog Veronica – voor het eerst mee – het vanaf dag 2 stellen zonder de zeer ervaren Ingrid Mus, die wegens privé-omstandigheden eerder naar huis moest. Veronica kreeg gelukkig snel twee ervaren lokale anesthesietechnici toegewezen zodat er toch nog op twee tafels kon worden geopereerd..

Belangrijk gesprek met de nieuwe minister

Op donderdag was er een meeting met de nieuwe minister van gezondheid, Mr Juma Duni Haji. Een tv-ploeg filmde alles en de volgende ochtend werd het al uitgezonden. Aanwezig waren ook eerste secretaris Dr Mohamed Jiddawi (Interplast-contactpersoon vanaf het eerste uur), Dr Rama, de ziekenhuisdirecteur Dr Jamala en de onderminister Dr Sira Ubwa Mamboya. De nieuwe

minister toonde veel belangstelling voor het werk van Interplast. Er werd wederom gesproken over de vaak verkeerd uitgevoerde circumcisies, met alle gevolgen van dien. Ruth, gespecialiseerd in de hypospadië- en hersteloperaties, pleit voor een training voor de mensen, vaak in kleine dorpsgemeenschappen, die deze uitvoeren.

Week twee: the connections!

De tweede week staat in het teken van het oplossen van problemen met de zuurstofflessen! Ze waren wel besteld, maar de aansluitingen pasten niet: nergens een standaardaansluiting... Volgens de directeur van het ziekenhuis komt er volgend jaar één algemeen systeem en bestaat dit probleem niet meer. Maar voor nu moesten er flessen uit een nabijgelegen kliniek komen. Desondanks konden maar twee patiënten niet worden geopereerd. Volgend jaar komen die als eerste aan de beurt!

Burundi april/mei 2011

Bujumbura: een wat moeizaam begin

Goede persberichten door Brarudi (Heineken Burundi) hadden duidelijk hun effect: op de eerste screeningdag in het CHUK (Centre Hospitalo Universitaire de Kamenge) in de Burundese hoofdstad Bujumbura stonden meer dan 150 mensen te wachten!

Ondanks deze goede start kreeg het team in deze eerste week in het CHUK niet echt medewerking van de lokale staf, die blijkbaar toch niet goed geïnformeerd was over de komst van het team. Extra belangrijk was nu dus teamleider Rein Zeemans presentatie voor die staf en studenten; daar was veel belangstelling voor, maar het welkome gevoel bleef deze week helaas uit. Neemt niet weg dat er toch nog veel patiënten met schisis en brandwondcontracturen geopereerd konden worden maar weinig aan training gedaan kon worden.

Kibimba: warm ontvangst

Direct een warm welkom in het tweede ziekenhuis, het Kibimba Hospital in Gitega District! Dit was een week eerder bezocht door Rein en Rutger samen en goed en veilig bevonden om te werken. Het werd een week met een vol operatieprogramma waar de lokale anesthesiologen, chirurgen en zelfs de directeur enthousiast aan meededen. Huidtransplantatie was iets nieuws voor ze! Ook hier weer veel vooral kinderen met schisis en brandwondcontracturen.

Rein Zeemans presentatie in het regionale ziekenhuis Gitega over het werk van Interplast in Burundi trok hier meer dan 100 mensen: stafleden, studenten én iemand van Artsen zonder Grenzen (België) die fistelchirurgie bij vrouwen uitvoert. Aan het eind van deze zeer geslaagde week weer terug naar Bujumbura, om alle geopereerde patiënten aldaar te zien en nog wat verbanden te verwisselen onder narcose.

Is ook een Interplast Burundi mogelijk?

Op de laatste avond in Burundi bezocht het team de Nederlandse chargé d'affair (valt onder de Ambassade in Rwanda) in Burundi, Cees Spoel en zijn echtgenote Sari. Er werd onder andere gesproken over het ontbreken van een lokale organisatie. Een Interplast Burundi – naar voorbeeld van Interplast Oeganda – zou heel welkom zijn!

Burundi november 2011

Bujumbura: een succesvolle eerste week

Deze keer was het CHUK wél goed op de hoogte van de komst van het Interplast-team. Er was zelfs een enthousiaste en leergierige dokter, Jean Claude, die ingehuurd was en de hele week alles regelde. Binnen een paar uur na aankomst in Bujumbura stond het team al klaar om de lange rijen patiënten te screenen. Er waren veel te veel patiënten en niet voorbereid, veel met schisis of contracturen, maar ook veel patiënten met grote, helaas veelal inoperabele tumoren. Het team zag zoveel mogelijk mensen en gaf adviezen.

Maandag startte het overvolle operatieprogramma, maar alles verliep vanaf het begin goed en snel; ondanks een tekort aan bedden werden in vijf dagen wel vijftig operaties verricht, een mooi resultaat! Dit team werkt dan ook al jaren samen en is goed op elkaar ingespeeld.

Kibimba: iedereen deed mee!

Meteen al op de eerste dag van deze tweede week (12-11) bleek alles prima te zijn voorbereid in het Kibimba Hospital: prima screening en keurig geregistreerde patiënten. Uit de verschillende verslagen blijkt ook duidelijk dat de lokale staf en medewerkers erg enthousiast waren en graag mee wilden doen! De directeur dr. Elisé, zelf ook chirurg, assisteerde regelmatig en opereerde zo onder begeleiding van Rein Zeeman meerdere lipjes en contracturen.

Gitega: mogelijk brandwondencentrum?

Gitega Regional Hospital zou volgens de minister van gezondheid de ideale locatie zijn voor het opzetten van een brandwondencentrum (naar voorbeeld van Oeganda). Rein Zeeman had woensdag hierover een gesprek met de deputy director. Samen bekeken ze de mogelijkheden ten aanzien van het terrein en de gebouwen. De Egyptenaren zouden echter een volledig nieuw ziekenhuis bouwen, maar het is nog onzeker of dat doorgaat.

Op vrijdag volgde een warm afscheid van de staf van Kibimba Hospital! (Lees Rein Zeemans verslag op www.interplastholland.nl.) Tot slot ging het team nog terug naar Bujumbura, om in CHUK nog enkele verbandwisselingen onder narcose te doen en alle andere opgenomen patiënten terug te zien.

Iedereen kijkt terug op een goede missie in Burundi, een land waar veel te doen is!

Samenwerking organisaties

Patiënt (vr) met Noma in Burundi → naar Sokoto Nigeria

Tijdens een screening in 2010 zagen we een Noma patiënte met een ernstige trismus (kaakklem). Ze was hierdoor niet te intuberen en in het betreffende ziekenhuis was de nazorg inadequaet. In 2011 kon de patiënte met een begeleider naar het Noma Ziekenhuis in Sokoto Nigeria. Op dat moment opereerde daar een bekend Nederlands team!

De operatie is zonder complicaties verlopen en we zagen patiënte tijdens onze laatste missie in Burundi terug enkele weken na de operatie. Een vroeg postoperatief resultaat. Zelf was ze nog wat aangedaan over de reis en de verwachtingen waren mogelijk iets te hoog geweest. We hebben haar nogmaals op het hart gedrukt het openen van de kaken goed te oefenen!

Verdere verbeteringen kunnen we op de volgende missies uitvoeren.

Deze trans-Afrikaanse behandeling is mogelijk gemaakt door het Liliame Fonds. Zij hadden vertegenwoordigers in beide landen en hebben de reis georganiseerd en gefinancierd. Dank voor deze samenwerking! Dank aan de Nederlandse Nomastichting voor de gratis behandeling.

Indonesië – Buton/Bau Bau 2011

Op onder andere het eiland Buton zet Zuster André Lemmers – een Nederlandse non met haar eigen stichting Yayasan Sinar Pelangi in Jakarta – zich in voor kinderen met een handicap. Sinds 1999 nodigt Zuster Lemmers Interplast om de paar jaar uit om ergens in Indonesië te opereren. Na eerdere missies naar Kalimantan en Soemba lag er nu een uitnodiging voor het eiland Buton en specifiek voor Bau-Bau, de grootste stad aldaar.

Prima screening, maar... geen kliniek!

Zuster André had lokaal alles uitstekend geregeld, zelfs de 120 kilo extra bagage leverde geen enkel probleem op. De screening van patiënten vond plaats op het terras van een huis van een lokale organisatie. Hier verbleven ook alle kinderen. Door het hele huis lagen matten en buiten waren stapelbedden voor de volwassenen. Met de drie chirurgen, dr. Arend, dr. Rein en dr. Floris, werden alle aanwezige patiënten gezien en Els maakte voor drie tafels operatieprogramma's.

Na de screening ging het team bij de kliniek kijken en... verbazing: geen kliniek, maar een deel van een politiepost, met diverse kamers die op één gang uitkwamen. Er werd zelfs nog verbouwd en nog maar een deel van alle nodige materialen was gearriveerd... In wezen moesten we hier 'gewoon' een klein ziekenhuisje opzetten. Zelfs dit ervaren team had dit nog niet eerder bij de hand gehad.

Van politiepost tot OK

Het team bestond uit vijf Interplast-leden plus zes mensen die zich in Jakarta aansloten, inclusief twee chirurgen en twee anesthesieassistenten uit Jakarta zelf en twee Nederlandse dames (Tineke en Merel), die toevallig bij Zuster André op bezoek waren. En dit team ging de volgende ochtend hard aan de slag, zodat er al snel een OK verscheen: anesthesieapparaten in elkaar gezet, tafels georganiseerd, zuurstofcilinders aangevoerd, afdeklakens op de lokale markt gekocht, theetafeltjes omgebouwd tot instrumententafels en de sterilisator werkte. Het team kon aan de slag!

Bedankt ook Tineke en Merel!

Niet in de laatste plaats dankzij de goede hulp die Els kreeg van Tineke en Merel – die de instrumenten schoon maakten, doeken streken en hulp boden waar nodig – werden in vier dagen maar liefst zeventig patiënten geopereerd. Over deze bijzondere missie leest u een volledig verslag op www.interplastholland.nl.

Uganda / Gulu juni 2011

In samenwerking met het Trust Fund for Victims (van het International Criminal Court) vond alweer voor de vierde keer een missie plaats naar het noorden van Oeganda. Deze keer werd in het St. Mary's Hospital Lacor in Gulu gewerkt. Voor aankomst daar werd eerst wat medicatie geleend van de *Burns Unit* in Mulago Hospital. De reis van Mulago naar Gulu was goed te doen, want de weg is tegenwoordig goed begaanbaar.

Goede screening, zeer efficiënt werken

Maandagochtend was al direct de screening van de patiënten (geselecteerd door AVSI, de lokale partner van het Trust Fund). Na vier jaar weet men inmiddels wel welke aandoeningen Interplast kan opereren en welke niet. De meeste patiënten konden daarom zo op het programma! Wederom veel met brandwondcontracturen van voornamelijk de handen.

Er werden 45 operaties uitgevoerd, waaronder 34 aan hand- en/of elleboogcontracturen. Opvallend genoeg was er dit keer geen enkele patiënt met afgesneden lippen en/of neus. Sinds 2005 heeft Rein Zeeman zeven keer in Noord-Oeganda geopereerd en veel slachtoffers nieuwe lippen en of neuzen kunnen geven.

Uit het verslag van Gijs Witte

‘Het was een bijzondere trip, door de vele regionale technieken en de leergierigheid van de lokale anesthesiastaf. Zij hebben er nu vertrouwen in dat ze een veel hoger succespercentage zullen hebben bij de axillaire anesthesie. Gezien het grote risico van algehele anesthesie onder de Afrikaanse omstandigheden is dat een behoorlijke prestatie.’

Rein Zeeman is in december nog wel terug gegaan naar het noorden van Oeganda.....deze keer niet om te opereren maar om de afgelopen jaren te evalueren en zijn ‘oude’ en ‘nieuwe’ patiënten op te zoeken om de resultaten te zien en te bespreken.

Hieronder volgt het verslag van die ervaring

Noord Oeganda november 2011 – tekst Rein Zeeman & Marjo Aerts

In november 2011 na de visitatie aan de *Burns Unit* en het *Burn Prevention Project* toog een klein team bestaande uit Rein, Marjo en Mildred – operatieverpleegkundige van de *Burns Unit*, die uit Noord Oeganda komt en de lokale taal (acholi) spreekt – naar Noord Oeganda om patiënten die in het verleden geopereerd zijn terug te zien. De aanleiding voor deze follow-up is om te kijken wat de resultaten van de operaties bij *post burn contractures* op de lange termijn zijn. Ze hebben de volgende doelstellingen:

- Hoe is het herstel van functie na de operatie (Medisch) → Rein
- Hoe is het herstel van de functionaliteit en maatschappelijke functie na de operatie (Public Health) → Marjo
- Vond primaire wondgenezing plaats
- Is het gebruik van K snaren zinvol etc

- Rein en Marjo hadden hiervoor een lijst samengesteld met de determinanten die noodzakelijk lijken te zijn voor een volledige follow-up. Uiteindelijk worden alleen de *post burn contractures* vervolgd. Van de 130 patiënten die afgelopen 3 jaar een operatie hebben ondergaan, zijn 60 patiënten gekomen voor follow up onderzoek. Van de meerderheid waren preoperatieve foto's voorhanden.

De mensen zijn door AVSI (een Italiaanse NGO) terug gevonden in de *villages* en voormalige *IDP-camps* (*IDP = internally displaced people*) in Noord Oeganda. Deze organisatie heeft getracht zoveel mogelijk patiënten terug te vinden en heeft niet gekeken naar resultaten. De namen, telefoonnummers en veel *villages* staan geregistreerd bij zowel AVSI als Stichting Interplast Holland. Joyce de administrator van AVSI in Gulu vergezelde het team vanaf *Lacor St Marys Hospital* samen met een fysiotherapeute die betrokken is geweest bij de nabehandeling van sommige van deze patiënten.

Het was indrukwekkend om door Noord Oeganda te rijden over nagenoeg alleen *dirt roads*. Zeker de reis van Kalongo naar Lira was een uitdaging. Ook de insiders – die in de streek geboren zijn – wisten de weg niet en er moest regelmatig gevraagd worden waar we waren. De namen van de dorpjes stonden niet op de landkaart die Marjo bij zich had. Na ongeveer drie uur rijden hoorden we weer geluiden van herkenning achter in de auto. De namen van de dorpjes waren ook weer op de kaart te vinden. Gelukkig regende het niet al waren de wegen moeilijk begaanbaar ook voor de 4w drive.

Het team bezocht de ziekenhuizen in Lacor, Kitgum en Kalongo waar de patiënten naar toe kwamen. De reis en de onkosten zijn gefinancierd door het Trust Fund van de ICC en door AVSI. De resultaten van het onderzoek moeten nog uitgewerkt worden in Nederland en zullen in juni 2012 bekend zijn. De eerste indruk is dat zowel de patiënten als de plastisch chirurg zeer tevreden zijn over de behaalde resultaten (eigenlijk boven verwachting goed).

Oriënterende missie naar Bangladesh met Dokters van de Wereld/Médecins du Monde 18 t/m 24 september 2011

Verslag van Marjo Aerts

De eerste afspraken over mogelijke samenwerking met Dokters van de Wereld/Médecins du Monde worden opgesteld als bij een afspraak met Mirjam Koppe en Arianne de Jong blijkt dat er een teamuitzending gaat plaatsvinden naar Bangladesh met een plastisch chirurgisch team uit het AMC/VU in november 2011. Dokters van de Wereld maakt graag gebruik van de expertise van Stichting Interplast Holland. Dit leidt ertoe dat ik met Arianne meega naar Dhaka, Bangladesh voor een oriënterende missie. De doelen zijn: kennismaking met contactpersonen, ziekenhuizen visiteren of ze geschikt zijn en afspraken maken met de country partners van Dokters van de Wereld.

Voor de uitzending worden de wederzijdse afspraken gemaakt tussen Dokters van de Wereld en Stichting Interplast Holland, en de taken verdeeld. Dat houdt in dat er een verdeling is, maar in het geheel beide organisaties inspraak hebben.

Vooraf aan het bezoek zijn door lokale partners van Dokters van de Wereld zeven ziekenhuizen geïdentificeerd die mogelijk geschikt zijn voor een chirurgische missie. Om een goede keuze te kunnen maken is er besloten om een standaard format te ontwikkelen om ziekenhuizen te kunnen beoordelen. Arianne heeft voor een strakke agenda gezorgd, waarbij gelukkig wel ruimte blijft om ervan af te wijken. Zo zorgt een demonstratie van de oppositie ervoor dat we op donderdag het hotel vóór vijf uur in de middag niet kunnen verlaten. Het kantoor van de oppositiepartij is namelijk naast het hotel waar wij verblijven. Het is een goede dag om de administratie te doen.

Uiteindelijk hebben we alle 7 ziekenhuizen kunnen bezoeken, een vol programma en hele lange dagen. Er zijn twee ziekenhuizen geselecteerd die het meest geschikt zijn qua OK opzet, beddenscapaciteit, beschikbaarheid van medische staf, enz.: een NGO- en een Overheidsziekenhuis. Ook hebben we gelet op het onderkomen van de teamleden. De voorwaarden hiervoor zijn dat het simpel, goed en gezellig moet zijn waar teamleden zichzelf kunnen zijn na een dag hard werken. Het mooiste is als het verblijf op loopafstand van het ziekenhuis is, maar dat is niet persé noodzakelijk. Dhaka is een zeer drukke stad wat betreft verkeer en dan is het niet prettig om na een drukke werkdag nog lang in de auto te moeten zitten.

Dokters van de Wereld voert voor het eerst een eigen chirurgische missie uit. Daarom kiezen we ervoor om beide ziekenhuizen te selecteren voor de missie van november met het AMC/VU. We vinden het belangrijk dat het team kennismakt met beide lokale ziekenhuizen en op basis van hun eigen ervaring mee kan besluiten hoe en waar in de toekomst missies worden uitgevoerd. Elk ziekenhuis zal een week worden bezocht. Afspraken en een taakverdeling met de partners kunnen gemaakt worden. De visitatie is goed verlopen en we zijn tevreden over de resultaten.

Voor de teamuitzending in november zijn de materialen van Stichting Interplast Holland gebruikt. Leden van de verpleegkundige commissie hebben de eigen ervaringen met de operatieassistenten en anesthesiologen uitgebreid besproken. Ook over de materialen en apparatuur zijn goede afspraken gemaakt. Arianne heeft laten weten dat de missie heel goed is verlopen en er meer dan honderd patiënten zijn geopereerd. De samenwerking met Arianne heb ik als zeer prettig ervaren. Een goede basis om de samenwerking tussen Dokters van de Wereld en Stichting Interplast Holland de komende jaren voort te zetten en uit te bouwen.

Ergotherapeut Ilse de Ruijter in Oeganda (tekst Ilse)

Mijn interesse in het werken met brandwonden patiënten heb ik sinds ik een stage in het brandwondencentrum in Beverwijk heb gelopen. Toen ik over het brandwondencentrum in Mulago Hospital in Oeganda las, wist ik dat ik in contact moest komen met Interplast Holland om te kijken of er mogelijkheden voor mij waren daar. Na een goed gesprek met Drs. Rein Zeeman hebben we afgesproken dat ik vrijwillig als ergotherapeut zou gaan werken op het brandwondencentrum in Mulago. Zo ben ik in februari 2011 begonnen met werken bij het Uganda Burns and Plastic Surgery Institute (UBPSI).

Mijn werkzaamheden op de afdeling zijn hoofdzakelijk het doen van oefeningen met patiënten, patiënten mobiliseren en het maken van spalken om de kans op contracturen te verminderen of zelfs te voorkomen. Ook geef ik de verpleegkundigen advies over de beste manier van verbinden, maar ook over hoe zij de kans op contractuurvorming kunnen verkleinen en dat ze patiënten moeten motiveren om te bewegen. Interplast Holland heeft goed spalkmateriaal voor mij geregeld, die ik nu gebruik om goede spalken te maken. Helaas zijn de basis materialen (gaas, verband, medicijnen, etc.) niet altijd aanwezig, wat goede wondzorg soms een grote uitdaging maakt. Hierdoor worden patiënten soms gevraagd om de benodigde materialen zelf te komen, maar dat is niet altijd mogelijk door financiële of sociale problemen.

In mijn werk word ik regelmatig geconfronteerd met kinderen met ernstige brandwonden die meerdere maanden zijn opgenomen op de afdeling. Er is geen ruimte om te spelen op de afdeling zonder anderen voor de voeten te lopen. Dit betekent dat de kinderen aan bed gekluisterd zijn waar ze zich vervelen (de meeste kinderen hebben geen speelgoed om zich mee te vermaken). Ik heb daarom een oproep gedaan aan Stichting Kind en Brandwond om mij financieel te helpen een speelhoek te realiseren voor de kinderen. Ik kreeg een bedrag toegezegd en heb de speelhoek gerealiseerd. Sommige mensen vragen zich misschien af waarom ik geld wil steken in speelgoed voor de kinderen, wanneer er niet eens altijd genoeg medicijnen of verbandmaterialen zijn. Maar men vergeet vaak hoe belangrijk spelen is in de ontwikkeling van kinderen en ook vooral in de brandwondenzorg om contracturen (die vaak worden veroorzaakt door gebrek aan beweging) te voorkomen.

Werken op het brandwondencentrum brengt voor mij soms aardig wat moeilijkheden met zich mee; het werken met beperkte materialen, frustraties over brandwonden door mishandeling, patiënten met sociale en/of financiële problemen die de behandeling moeilijker maken en soms ook nog de taalbarrière. Maar sinds ik hier ben begonnen, heb ik nog nooit spijt gehad dat ik heb aangeboden om te werken op deze afdeling. Het werk is dankbaar; je hebt de mogelijkheid om mensen te helpen die je hulp heel hard nodig hebben. De patiënten komen over het algemeen uit een arm milieu, die goede zorg elders niet kunnen betalen. Ik wil Interplast Holland, UBPSI en mijn collega's in Mulago bedanken voor de kans die ze mij gegeven hebben.

Nigeria 2011: maar één missie

Onlusten zijn in Nigeria aan de orde van de dag, maar deze keer kwam het wel heel dicht in de buurt van het plaatsje Mangu... Daarom was er dit jaar maar één uitzending naar Nigeria. En dat terwijl het team voor de voorjaarsmissie al op het punt stond te vertrekken! Maar de beslissing samen met de Nederlandse ambassade in Abuja en het bestuur van Interplast Holland was nu gewoon verstandig: niet gaan. De vliegtickets – altijd een grote kostenpost – konden gelukkig voor oktober gebruikt worden!

Ruim 150 mensen gezien, 86 operaties: mooie score

Gelukkig was het in oktober weer relatief rustig in Nigeria en ook in de buurt van Mangu ging het leven van alledag weer gewoon zijn gangetje. En dat kwam goed uit, want er stonden veel patiënten op de wachtlijst. Bijvoorbeeld ook de mensen die we in maart hadden moeten teleurstellen; die kregen nu uiteraard voorrang.

Het team – onder leiding van Cees Spronk – heeft ruim 150 mensen gezien en in totaal 86 operaties verricht. Een mooie score, want toevallig vond net de officiële en feestelijke opening van de nieuwe verpleegafdelingen plaats, precies op een dagdeel waarop normaal wordt geopereerd. De nieuwe afdelingen waren aan het eind van de missie volledig gevuld!

Na vele jaren voorbereiding...

De opening van die nieuwe afdelingen was natuurlijk wél een bijzondere gelegenheid. Er zitten namelijk vele jaren van plannen en fondsen werven in! De officiële daad werd verricht door de Commissioner of Health van Plateau State, onder de goedkeurende blik van onder meer Annemieke van Soelen van de Nederlandse ambassade, de burgemeester van Mangu en COCIN-kerkleiders. Uiteraard waren ook initiators Cees en Neeltje Spronk hierbij aanwezig.

Voor het eerst was assistent-plastisch chirurg Marijn Huijning mee op missie. Een indrukkenende ervaring ook voor haar:

'Van heinde en verre komen patiënten met de meest uiteenlopende problemen. Naast vele brandwondcontracturen zien we ook allerlei urogenitale afwijkingen, schisis en aangeboren (hand)afwijkingen. Zo veel kinderen met brandwonden van met name de handen ook... De beperkte brandwondenzorg is hier echt schrijnend pijnlijk. Beduusd en dapper komen ze dan allemaal bij de witte dokters langs, al rolt er soms een voorzichtige traan. Gelukkig is er de afgelopen jaren hard gewerkt aan een opzet voor een nieuw brandwondencentrum met geschoold personeel. Hopelijk lukt het op (korte) termijn voldoende financiering hiervoor te kunnen leveren.'